

Svake godine naplata naknade za odvodnjavanje izaziva revolt poljoprivrednika u Vojvodini, a rešenja o plaćanju ovog nameta za 2017. i prva tri meseca 2018, koja im stižu ovih dana, izazvali su veliko nezadovoljstvo. Naplatu odvodnjavanja vojvođanskih njiva prošle godine od Poreske uprave preuzelo je preduzeće Vode Vojvodine, ali taj se posao, sudeći po izrazitom paorskom negodovanju i dalje ne obavlja valjano.

Ako je u Vojvodini oko dva miliona hektara zemljišta koji zavise od sistema za odvodnjavanje i ako se po hektaru plaća 1.200 dinara, onda je to godišnji prihod od 2,4 milijarde dinara, odnosno preko 20 miliona evra. Je li to baš toliko malo da imamo katastrofalno stanje s kanalima i celim sistemom? A pitanja je još...

Šta je drugo do apsurd, vele ovdašnji ratari, to što moraju da plate odvodnjavanje za 2017, u kojoj je nedostajalo 500 litara vode po kvadratnom metru? Šta je odvodnjavano prošle godine, kada je suša pržila useve i njive? Apsurd je, kažu, i to da se u 2018. donose odluke o plaćanju za 2017. i da se sada dele rešenja sa rokom od svega 15 dana. A apsurdno i u najmanju ruku nekorektno je i to što ministar, republički i pokrajinski zvaničnici zaboravljaju obećanja da će nakon lanjske suše osloboditi paore ovog nameta, ne bi li im koliko-toliko pomogli da prebrode finansijski krah nakon ubiranja letine.

Da stvar bude gora, među rešenjima za naknadu za odvodnjavanje koja poljoprivrednicima stižu za 2017. i prva tri meseca 2018. godine ima dosta grešaka, a nadležno preduzeće Vode Vojvodine tu loptu prebacuje Poreskoj upravi od koje je nedavno preuzelo, kako tvrdi, neuređenu i neažurnu bazu podataka. Već godinama unazad, pa i sada, ponavlja se ista situacija - mnogima je odvodnjavanje naplaćivano za veću površinu nego što zaista imaju, plaćali su i oni kojima su oranice spržene, bivši vlasnici koji su prodali njive, a registrovani su i slučajevi da je naknada stizala na imena preminulih, pa čak i na decu.

- Em plaćamo papreno taj namet, em nema nikakve ekonomske logike ni za vodoprivredno preduzeće da radi nakaradno kao sada. Evo opet nam preta suša, a nas zanima šta nadležno preduzeće Vode Vojvodine preduzima po tom pitanju. Kanali su prazni, zašto se u njim ne upumpava voda? To je trebalo uraditi davno, trebalo je voditi računa o tome da kanali budu puni od proleća, da se reguliše nivo vode. Lakše ih je valjda dopuniti kad se ukaže potreba, a ne nanovo puniti, ali niko o tome ne vodi računa - kaže za VOICE poljoprivrednik Miroslav Grubanov iz Crepaje.

Napominje da je u ovom delu Banata situacija još i dobra u odnosu na neke druge atare, gde su kanali potpuno zapušteni, crpne stanice devastirane i gde sistem za odvodnjavanje zapravo ne postoji, a poljoprivrednici su u obavezi da plaćaju naknadu.

Grubanov se pita zašto taj namet postoji za ratare na Fruškoj gori ili na Vršačkom bregu.

- Ko tu koristi usluge vodoprivrednih preduzeća? Šta je to? Solidarno plaćanje? Oni koji

imaju vodu bi trebalo da se solidarišu sa onima koji nemaju? Mimo svake logike funkcionise ceo taj sistem - ocenjuje Grubanov.

Glupost ili bezobrazluk?

Prošla godina bila je teška, jedna od onih u kojoj je suša uzela enorman danak. Zahtev oštećenih ratara bio je, između ostalog, da im se kao pomoć otpiše dug za odvodnjavanje, ali to se nije desilo, kao što im država ni na koji način nije izašla u susret.

- Posebno vređa to što namet moramo da platimo za takvu godinu, u kojoj o odvodnjavanju nije moglo biti reči. Niko me, uostalom, nikad nije pitao da li to meni treba. Zapravo, cela ta institucija odvodnjavanja nije potrebna ni meni ni mnogima od poljoprivrednika u okolini Zrenjanina. To je lažna solidarnost za koju nikad niko nije bio pitan - kaže za VOICE Slavko Vukov, čije su njive nadomak ovog grada.

Napominje da je njegova zemlja prve klase i da zbog toga čak plaća veću naknadu.

- U našim atarima zemlja je kvalitetna, prvoklasna, u stanju je da povuče 100 litara vode po kvadratnom metru, tako da mi nemamo problema s tim, ako izuzmemo mali procenat zemljišta koje je u nizijama. Oko Zrenjanina i nema mnogo kanala, nije bilo potrebe za razgranatom mrežom. Ali, i ovo kanala što ima - ne funkcionise. Evo preda mnom je kanal koji su Nemci kopali za vreme okupacije i u njemu nema vode. Dunav-Tisa-Dunav je desetak kilometara od grada, njime brod nije prošao godinama - kaže Vukov.

Podseća na to da je lane bio izuzetno slab rod, a na sve to bile su i još uvek su loše cene paorske robe, finansijska situacija katastrofalna... Dodaje i da je porez na imovinu poljoprivrednog zemljišta jedan od nameta, tu je i povećanje obaveza za PIO...

- Iscrpljeni smo do bola. Pritom, plaćamo najskuplju naftu u Evropi, a imamo najniže subvencije u Evropi, mizernih 4.000 dinara. Takav nivo nerazumevanja situacije je glupost ili bezobrazluk, ništa više - veli Vukov, napominjući da se naknada za odvodnjavanje plaća i za građevinsko zemljište, za sve što je u katastru, ali „da u ovoj državi poljoprivrednici moraju da plaćaju najveći deo troška“. - S druge strane, kada je šteta, niko je ne nadoknađuje.

Nema više bagera koji čiste kanale

U Vojvodini nikad nije bio prevelik problem navodnjavanja već odvodnjavanja, ocenjuje u razgovoru za VOICE Milan Prostran, agrarni analitičar, koji je dobar deo radnog veka proveo na poslovima vezanim za vodoprivredu, kao pomoćnik saveznog sekretara za poljoprivredu SFRJ, podsekretar u saveznim ministarstvima za poljoprivredu i privredu...

- DTD je građen u okviru bujičnih reka iz Rumunije, isključivo zbog odvodnjavanja su napravljeni kanali, navodnjavanje je bilo sekundarno. Kanal DTD je osnovna žila kucavica koja spaja Bačku i Banat i njegova je osnovna funkcija bila da ublaži visoke vode Dunava. Druga mu je funkcija da bude plovni, a treća navodnjavanje - objašnjava on. - Tih boćnih

kanala je prepuna Vojvodina, samo su oni zamuljani. Vojvodina ima 22.000 kilometara kanalske mreže, a svega nekoliko desetina kilometara je očišćeno. Ranije, kuda god ste išli po Vojvodini mogli ste da vidite bager koji čisti kanale. Posle devedesetih sistem je počeo da se urušava. Najpre mora kanalska mreža da se očisti od mulja, da se kanali dovedu u funkcionalno stanje.

Prostran ocenjuje da sistem naplate naknade za odvodnjavanje nije objektivan, da ne daju pravu sliku toga šta bi zapravo trebalo odvodnjavati.

- Očigledno da je problem usložen po preuzimanju te nadležnosti od Poreske uprave i katastra. Vode Vojvodine moraju pre svega da taj posao odrade korektno, što znači da mora da se dođe do rešenja koje će omogućiti da oni koji imaju zemljište koje nije u funkciji odvodnjavanja - ne plaćaju naknadu. Sada taj namet imaju hiljade i hiljade vlasnika kuća sa malim okućnicama. To su velike pare i jasno je zašto se to vodoprivredno preduzeće ne odriče takvog načina naplate - kaže sagovornik VOICE-a. - I ja sam dobio rešenje u velikoj koverti uz još mnoštvo papira, a imam tek dva-tri ara okućnice u porodičnoj kući u Vršcu. Takvu obavezu do sada nisam imao. Nije mi to jasno, jer je reč o naselju sa uređenim ulicama, kućama s malim okućnicama i dvorištima. Nemci, koji su svojevremeno činili polovinu vršačkog stanovništva, urbanizovali su mesto, tu nema potrebe za odvodnjavanjem. Vode Vojvodine nisu nadležne za tu površinu, niti je uređuju, niti se brinu o njoj.

I kada naplate naknade, fale im milijarde

Nedavno je jedan od zahteva poljoprivrednika bio da se godišnji planovi Voda Vojvodine stave na javni uvid, kao i da javnost bude upoznata s tim kako se troši novac koji je od ratara pokupljen na ime naknade za odvodnjavanje.

U Vodama Vojvodine za VOICE kažu da je naplativost naknade za odvodnjavanje u visini od 60 odsto utvrđenog razreza. Najveći pojedinačni dužnici su pravna lica u postupku stečaja ili reorganizacije, mada ima i fizičkih lica koja imaju velika dugovanja, što izuzetno otežava poslovanje JVP u smislu omogućavanja održavanja, sanacije i izgradnje sistema za odvodnjavanje, s obzirom da je prisutan hroničan nedostatak sredstava, vele u preduzeću.

- Naknada za odvodnjavanje je prihod pokrajinskog budžetskog fonda za vode i ona bi trebalo da bude na istom nivou kao i prethodnih godina (2016. i 2015.godine) s obzirom na to da se visina naknade nije menjala u protekle tri godine. Visina planiranih prihoda od naknade za odvodnjavanje za fizička lica u 2018. godini iznosi 1,6 milijardi dinara, dok je ostvaren prihod po ovom osnovu za 2015.godinu - 1,2 milijarde dinara, za 2016.godinu - 2,2 milijarde dinara, a u 2017.godini - 430 hiljada dinara. Naknade za odvodnjavanje, koje u proseku iznose oko 1.200 dinara po hektaru na godišnjem nivou, pokrivaju samo 32 odsto potrebnih sredstava - navode u ovom preduzeću. - Više od 80 odsto Vojvodine ugroženo je

od unutrašnjih voda, odnosno oko dva miliona hektara zemljišta na području pokrajine direktno ili indirektno zavisi od funkcionisanja sistema za odvodnjavanje. Odvodnjavanje tako velikih površina sprovodi se sa oko 22.000 kilometara kanala (dužina polovine ekvatora), sa 155 crpnih stanica, 17 mobilnih agregata, 319 ustava, 16.450 propusta i mnogo dugih objekata. Kada bi se poštovali svi normativi za održavanje objekata, za odvodnjavanje godišnje je potrebno oko 3,65 milijardi dinara.

Na pitanje šta Vode Vojvodine rade po pitanju održavanja nivoa podzemnih voda i da li će kanali biti prazni u narednom periodu, kada se opet očekuje sušna godina, iz preduzeća odgovaraju da se upravo zbog korisnika koji gravitiraju kanalskim sistemima u Bačkoj i Banatu radi na izgradnji ili privođenju dvonamenskoj funkciji - odvodnjavanje i navodnjavanje postojećih kanala, kako bi oni u vegetacionom periodu mogli biti stavljeni i u funkciju navodnjavanja.

Inače, dostava tj. uručenje rešenja još uvek traje i trajaće sve do 31. maja ove godine, kažu u Vodama Vojvodine. Do sada je, navode, izdato blizu 700.000 rešenja za fizička lica, a uručeno je malo više od pola. Do sada je stiglo oko tri odsto žalbi u odnosu na uručen broj rešenja, a zakonski rok za rešavanje po žalbi je 60 dana od dana kada je predate. Veliki broj žalbi nema prateću dokumentaciju, te se smatra da one nisu uredno podnete, kažu u ovom preduzeću.

- Javno vodoprivredno preduzeće je postupilo u skladu sa republičkom Uredbom o visini vodnih naknada koja je propisala da se razrez za 2017. godinu i prva tri meseca 2018. godine mora izvršiti do 23. aprila 2018. godine, što je i učinjeno. Rešenja koja se upravo dostavljaju sačinjena su na osnovu baze podataka koju smo preuzeli iz Poreske uprave. Nije potpuno ažurna, te stoga i na rešenjima ima grešaka. Nezadovoljni korisnici mogu da se žale u skladu sa uputstvom koje im je prosleđeno kao sastavni deo rešenja. Nedoumice se takođe mogu i lično razrešiti u kancelariji za rad sa strankama u poslovnoj zgradi JVP „Vode Vojvodine“, koja je upravo zbog toga i oformljena. Sve žalbe biće razmotrene u zakonskom postupku, a građani će blagovremeno biti obavešteni o ishodu - navode u preduzeću.

Izvor: voice.org.rs